

Medborgarförslag till Östersunds kommun

Inrätta ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) för samverkan med brukarföreningar

Jag är en aktiv medlem i det lokala föreningslivet, och föreslår att Östersunds kommun inrättar ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan kommunen och ideella brukarföreningar. Syftet är att skapa en långsiktig, strukturerad och jämbördig samverkan mellan civilsamhället och kommunen inom områden som rör utsatta grupper, funktionsnedsättning, psykisk hälsa, barns rättigheter och ställföreträdarskap.

Jag föreslår att ett IOP etableras i samverkan med följande förvaltningar:

- Socialnämnden
- Vård- och omsorgsnämnden
- Barn- och utbildningsnämnden
- Överförmyndarnämnden
- Tekniska nämnden
- Kultur och Fritidsnämnden

Bakgrund:

Som aktiv i Attention JH – en förening för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och deras anhöriga – har jag erfarenhet av hur kommunens olika system påverkar människors vardag. De erfarenheterna omfattar att vara i kontakt med socialtjänsten, skolan, omsorgen eller rättsprocesser som rör god man och förvaltare. Samtidigt ser jag tydligt att samverkan mellan kommunen och brukarorganisationer i dag är bristfällig eller i vissa fall helt obefintlig.

Om brukarinflytande

Brukarinflytande är en grundläggande demokratisk princip som innebär att människor med egen erfarenhet av samhällets stödinsatser ska ha reell möjlighet att påverka hur dessa tjänster utformas, genomförs och utvärderas. Det handlar inte enbart om att lyssna – det handlar om att inkludera brukarnas perspektiv som en självklar del av beslutsprocesser.

Brukarinflytande stärker kvaliteten i offentlig verksamhet genom att:

- Tjänsterna blir bättre anpassade till individernas behov och livssituationer.
- Tjänsteutformning och bemötande förbättras.
- Tilliten till det offentliga ökar.
- Både kostnadseffektivitet och träffsäkerhet i insatserna kan förbättras.
- Juridiska grunder för brukarinflytande

Brukarinflytande har också stöd i flera rättsliga dokument:

- Socialtjänstlagen (SoL), 3 kap 4 och 5 § och 5 kap. 1, 6, 8 och 9 §.
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), 5 kap. 1 §: "Patienten ska ges möjlighet att delta i beslut om sin egen vård."
- LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) betonar i flera paragrafer rätten till självbestämmande och inflytande.
- Barnkonventionen, som är svensk lag sedan 2020, kräver att barns åsikter beaktas i alla beslut som rör dem (artikel 12).

Dessutom lyfter Socialstyrelsen och SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) återkommande fram brukarinflytande som en nyckelfaktor för hållbar utveckling inom välfärden.

Källor:

Socialstyrelsen: [Brukarinflytande inom socialtjänsten](#)

Socialstyrelsen: [Att ge ordet och lämna plats](#)

SKR: [Idéburet offentligt partnerskap \(IOP\)](#)

Vad ett IOP möjliggör

Ett idéburet offentligt partnerskap skapar just den strukturella grund som behövs för att brukarinflytande ska bli mer än ett ord på papper – det blir ett arbetssätt. Genom att involvera brukarorganisationer tidigt i kommunens planering, kan kommunen fånga upp behov och brister innan de leder till kostsamma felinsatser eller bristande rättssäkerhet. Ett IOP gör det även möjligt att involvera personer med egen erfarenhet i systematisk uppföljning och förbättringsarbete – något som ökar kvaliteten på tjänsterna och stärker både rättigheter och förtroende.

Förslag:

- Att Östersunds kommun bjuder in brukarorganisationer till att tillsammans med kommunen etablera ett idéburet offentligt partnerskap (IOP).
- Att IOP:t formaliseras genom en överenskommelse där roller, syften och ansvar tydliggörs.
- Att samarbetet fokuserar på dialog, utveckling, erfarenhetsutbyte och gemensamt förbättringsarbete.
- Att IOP:t har en styrgrupp med representanter från både kommunen och föreningarna, samt möjlighet till arbetsgrupper inom särskilda sakområden.
- Att IOP:t ges rimliga resurser för att kunna genomföra sitt uppdrag.

Syfte:

- Att skapa bättre och mer relevanta kommunala insatser genom att ta tillvara brukarnas erfarenheter.
- Att möjliggöra tidig dialog innan beslut fattas som påverkar utsatta grupper.
- Att skapa ömsesidigt lärande mellan civilsamhället och det offentliga.
- Att stärka tilliten mellan kommunen och de människor som berörs av dess beslut.

Flera kommuner och regioner i Sverige har redan etablerat IOP:n för att samverka med civilsamhället inom sociala frågor. Vi anser att Östersunds kommun har mycket att vinna på att gå samma väg, särskilt med tanke på det starka och engagerade föreningslivet som redan finns i kommunen.

Med vänlig hälsning,

Andrée Ivarsson

andree.ivarsson@gmail.com

070-2240287

Östersund, 2025-06-04